

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja v Gorici vsako sredo opoldne do preklica, Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 20 lir. Na naročila brez dopolne naročnine se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: ulica Vetturini 9; uprava: ulica Vetturini 9.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati se računajo po dogovoru. — Izdaja konsorcij „Goriške Straže“. Odgovorni urednik: Roman Cej Tiska: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Duh vzajemnosti.

Mnogo škode, ki so jo naši ljudje bili pretrpeli, je bilo v zadnjih dveh letih poravnane. Naše ljudstvo se je utrdilo na starih postajankah, zopet se je zarezal plug v zemljo, zopet se razlega po naših vaseh slovenska pesem. Da se je moglo mnogo porušenega dvigniti, je predvsem zasluga onih, ki niso hlepeli za denarjem in slavo, ampak so delali tiho in neumorno za blagor vseh.

Teh ljudi pa je pri nas malo, posebno še po vojni. Koliko lepih načrtov mora ostati neizvedenih, ker ni ljudi, ki bi bili pripravljeni, delati za druge, za skupnost! Imamo v deželi stotine vojnih sirot in invalidov, a kako bi bilo potrebno združiti jih in jim pomagati!

Suša je, veletržci s senom privažajo seno iz Italije in ga prodajajo z verižniškim dobičkom, — kako dobro bi delo kmetu, če bi v lastni zadrugi dobil krmo po pošteni ceni. Toda kdo naj vzame ustanovitev zadruga v roke? Kdo naj skrbi za vse, za skupnost, ko večina skrbi le za se?

Da, odločno in brez strahu povemo, naj bo že ljubo ali neljubo: **Premalo je med nami duha vzajemnosti!** Premalo je zavesti za skupnost. Vsak bi skrbel le zase, vsaka žrtev za skupnost mu je odveč. Oni požrtvovalni ljudje, ki raztreseni po vsej deželi delajo navadno zastoj za druge v posojilnicah, konsumnih, vinarških in kmetijskih zadrugah, slišijo navadno več zabavljic kot zahval. Tudi politič-

na organizacija zadene na odpor pri ljudeh, ki gojijo: »Kaj pa me briga? Kakšno korist bom imel jaz od tega?« Premalo razumnosti imajo taki ljudje in premalo ljubezni. Premalo razumni so, sicer bi pogruntali, da bo vse drugače odmevalo, ko bo potkal predsednik primorske kmetijske-delavske zveze v imenu 50.000 mož na komisarjeva vrata, kakor pa danes, ko kmetič jeclaje poprosi oblastnega uradnika za svojo pravico. Premalo ljubezni imajo: Če bi jo imeli, bi se spomnili, da je sosed človek, ki mu treba pomagati, — že zato, ker je tudi tvoja hiša y nevarnosti, če njegova gori.

Sloga na političnem polju je potrebna, zelo potrebna. Toda ta sloga je segla še vse drugam in je rodila gnolobo. Čut za vzajemno, skupno delo vseh, ki hočejo pomagati najrevnejšim in najbolj prizadetim v deželi, je oslabil. Na mesto vzajemnega požrtvovalnega dela, je marsikje stopile besedičenje o milem narodu. Za tem besedičenjem pa se skriva bahati obraz človeka, ki si je vzel za geslo stavek: Vsak sam zase!

Toda čas je že, da to geslo pokopljemo na vekomaj. Ne več »Vsak sam zase« — ampak: »S skupnimi močmi na skupno delo za skupne cilje!« V zadrugah, v občini, v »kmetijsko-delavski zvezi«, povsod naj se dvigne duh vzajemnosti. Takrat bo šele resnična velika misel, da smo očeta enega sinovi, ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi.

Veličasten sprejem slike svetogorske Matere Božje v Gorici.

Po težkih preizkušnjah svetovne vojne, se je vse vrnilo na svoje porušene domove in poizkusilo s pridnostjo svojih rok ustvariti novo srečo. Vsakdo je prinesel svoje dragocenost, ki jo je bil otel pred vojnim požarom zopet s seboj, da mu bo di mla oteha v težki uri. Le eno, kar je bilo najdragocenejšega primorskemu vernemu ljudstvu, je ostalo v tujini, če smemo tako imenovati belo Ljubljano in to je bila podoba Matere Svetogorske, čudodelne, h kateri so se zatekali vsi bedni in teptani od usode in socialnih krivic in jo prosili pomoči. Kakor veselo oznanjenje je šel klic skozi deželo in pretresel vsa verna srca: Marija — begunka se vrne zopet nazaj na svojo skalnato domovje, med svoje ljudi, ki so hrepeneli po nji.

Slika je bila do sedaj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Niso jo radi pustili nazaj na Goriško. Po sliko so šli iz Gorice prevz. knezonadškof dr. Fr. Sedej, gradski dekan Karl Stakul, solkanski dekan Josip Rejec in svetogorski p. Kapistran Ferlin. V Ljubljani ni bilo slovesnosti, ker ljudstvo ni vedelo, da odpeljejo sveto podobo. Le Goričani so prišli črno oblečeni in so se poslovali od nje. Ob peti uri in pol je imel solkanski dekan govor v cerkvi, v katerem se je zahvalil oo frančiškonom, ki so sprejeli in varovali visoko begunko. Ob 6. uri je daroval nadškof sv. mašo.

Sliko so odpeljali ob 9. uri in en četrt dopoldne popolnoma tiho iz Ljubljane.

Pretečeno nedeljo je videla Gorica sprejem, kot ga še ni doživela. Že mnogo

pred tretjo uro popoldne se je zbralo na Rojcah pri južnem kolodvoru ogromno ljudstva. Vse je nestrno pričakovalo prihoda svete slike. Bilo je že par minut čez tretjo uro, avtomobilov še ni bilo od nikoder. Ljudstva se je polasčal neki strah in nestrno razpoloženje. Tu se je prikazal prvi avtomobil z nadškofom, na drugem pa sta držala dva frančiškana vso s cvetjem in palmami ovenčano podobo Matere božje. Prvi hip je bilo ljudstvo vse iz sebe, ko je zopet zrlo v oči svojo Mater Priprošnjico, ki mu je sledila celo v begunstvo. Nato se je šele množica zganila in pozdravila Marijo.

Naše pero ne more opisati velikanske množice in ginljivega sprejeda, ki je spremljal čudodelno podobo v mesto. Ceniho nad 30.000 ljudi kljub temu, da slov. listi prošli teden niso izšli in niso bili vsi pravočasno obveščeni.

Bila so dekleta v narodnih nošah, nedolžni otročički v angelskih nošah, ki so sedeli celo na avtomobilu, na katerem se je vozila podoba vsa v cvetju. Bilo so tri godbe, gojenci goriških šol in zavodov, o-

gromno število duhovništva, kanoniki, profesorji bogoslovja, nato dva škofa, naš domači in škof Perini iz Indije, nato so šli zastopniki oblasti, med njimi g. dr. Pet-tarin, končno razna ženska društva in gojenke šol in zavodov.

Mesto je bilo okrašeno, glava pri glavi je pozdravljalo ljudstvo na poti v tri-umfalnem sprejedu se vračajočo Marijo svetogorsko v domači kraj.

Za danes je podoba shranjena v stolni cerkvi v stranskem oltarju. Nešteto ljudi že roma k nji. Upajmo, da jo kmalu ponese na Sv. Goro, kjer je njen pravi dom, in da se bomo tedaj tudi mi častno vdeležili tega dejanja, kot zdaj ni bilo lahko mogoče.

To nedeljo se je izpolnila najgorečnejša želja našega vernega ljudstva, da ima zopet v svoji sredi svojo Mater, h kateri se more zatekati v dušnih in telesnih težvah in potrebah, ki so danes bolj silne, kot so bile kdaj poprej. Tiste gin-jene množice, ki so v nedeljo sprejele ču-dodelno podobo, so priča, da je versko čustvo še globoko v našemu ljudstvu in ga je trpljenje le še poglobilo.

Poslanec Podgornik napaden.

Eden izmed mnogih zločinov se je dogodil to pot, člen v verigi nešteti nasil-stev, ki jih vprizarjajo nad našim narodom in nad našimi posamezniki. Preko napada, ki se je izvršil, ne moremo iti. Poslanca Podgornika je bilo izvolilo slo-vensko ljudstvo in kdor je napadal njega, ne iz namena, da bi ga oropal, ampak kot predstavnik tega ljudstva, je žalil in na-padel ljudstvo samo. To je tako logično in popolnoma umljivo za vse narode na svetu in za vse države, umljivo je tudi, da je poslanec nedotakljiv in da ga mora država ščititi za vsako ceno. Kar je raz-umljivo drugje, je za Italijo španska vas, z devetimi plotovi zaplankana. Pri nas ni varen nobeden naš kulturen delavec več, pri nas niso več varni niti naši poslanci. Vprašamo vlado in vse one, ki danes predstavljajo nekako vlado v deželi, kdo je še varen, koga še ščiti zakon? Ali ži-vimo res v nekakem srednjeveškem me-doaladju, kjer vladata le še dobro okovana palica in bokser? To pišemo resno in z žalostjo, kar bi res že enkrat radi živeli v urejenih razmerah. Rekli bodo seveda, kdo ve, kdo so bili napadalci? Ropar ne vpraša po imenu in če so se zanimali za ime, so bili organizirani člani kake tolpe, ki se še predzrne imenovati organizacija ljudi. Vlada vé za take tolpe, čemu jih ne zatre ali omeji? O vemo, kaj bi naučilo ta narod na spoštovanje zakonov. Ne se za-

nesti na svojo absolutno moč, to ustvarja pamet in razsodnost, ki človeka usposobi za državljana in ne za člana tolpe, ki je v neprestani bokerski medsebojni borbi za prvenstvo. Toda čemu besede? Poglejmo dejanje:

V petek popoldne okoli poldveh je v Trstu na stopnišču hiše, kamor je bil šel radi nekega opravila, napadlo odhajajo-čega dr. Karla Podgornika par neznanih zlikovcev, ki so ga bili očitno že čakali in so mu, ko je zavrnil njih predrzno vprašanje po njegovem imenu, zaprli hišna vrata, da ni mogel na cesto. Obstopili so ga zahtevaje njegovo ime in kričaje »mo-stro de ščavo di Lubiana«. Ko so se vrata malo odprla, ker je eden od teh zlikovcev hotel na cesto, je dr. Podgornik skočil za njimi klicaje na pomoč. Na pragu so ga za-držali in začeli ob huronskem kriku prete-pati s pestmi in palicami. Vkljub klicanju dr. Podgornika ni bilo pomoči od nikoder, in nobene straže na spregled, razen par oseb, ki so obstale na cesti ali na izhodih bližnjih trgovin in gledale sramotni prizor. Dr. Podgorniku je bila prizadejana s pa-lico precej velika rana na levi strani čela prodirajoča do kosti; prejel je toliko udar-cev, da so mu ostale občutne bolečine, razbili so mu tudi očala in ukradli iz žepa revolver. katerega ni bil niti mogel rabiti ob tako ne pričakovanem, hipnem napadu ob belem dnevu sredi mesta. Dr. Podgor-

Svetogorska slika.

Marijino češčenje je biser krščan-stva, nekaj tako vzvišenega, plemenitega obenem tako ljubkega in nežnega, da se nobeno človeško za dobro dovzetno srcé ne more odtegniti njegovemu uplivu. V Mariji časti kristjan vzor matere, vzor žene. To so pojmi, ki so vedno človeka napolnjevali z največjim spoštovanjem in občudovanjem, ki igrajo v vsej zgodovini človeške duše največjo vlogo. Marijino češčenje je vstvarilo popolnoma nove kulture, umetnost in znanost sta se mu podvrgli.

V našem ljudstvu globoko korenini ljubezen do Marijinega češčenja. Priča nam je svetogorska slika. V jeseni l. 1539, pripoveduje izročilo, se je Marija prika-zala Urški Frligoj iz Grgarja; že pet let kasneje je bila posvečena nova cerkev na Skalnici. Tako hitro je ljudstvo izvršilo Marijino naročilo: »Pojdi in reci ljudstvu, naj mi tukaj tempelj zida in me milosti prosí.« V tej cerkvi je pa že kraljevala l. 1544 svetogorska slika, ki jo je daroval oglejski patriarh Grimani. Velika je bila privlačna sila nove božje poti. Ne le iz vseh slovenskih pokrajin, tudi Furlani in Italijani so prihajali leto za letom na Sve-to Goro.

Svetni duhovniki niso mogli več zmagati dela, zato so poklicali na Sveto Goro frančiškane, katerim je leta 1574

nadvojvoda Karol dal samostan in okoli ležečo zemljo v last.

Pusta in strma Skalnica je postala najpriljubljenejša božja pot, biser božjih poti daleč na okoli. Naši očetje in naših očetov očetje, naše matere in naših mater matere so prihajali skoroda vsako leto sem gori počastit Mater božjo. Kaj čuda, da je postala Sveta Gora svetišče, katerega zgodovina je v najtesnejšem stiku s zgodovino našega ljudstva.

Kot naravno je bila središče češčenja čudodelna slika. Do vrhunca je naraslo ljudsko navdušenje 6. junija 1717, ko jo je škof Pičanski na Travniku v Gorici vprí-čo b rezšteviline množice kronal. Isti dra-goceni kroni sta krasili sliko prošlo nede-ljo. Nesreča Svete Gore je bila pa tudi ne-sreča za naše ljudstvo. Ganljivi prizori so se odigravali l. 1786, ko je solkanski ka-plan v spremstvu jokajočega ljudstva presnel sveto podobo v pregnanstvo v solkansko župno cerkev. Ko bi cesar Jo-žef II. vse to videl, gotovo bi ne izdal ne-srečnega odloka, naj se svetogorski sa-mostan podere in cerkev razruši. Tem ve-čji pa je bil praznik, ko so čez nekaj let sliko zopet nesli v na novo popravljeno cerkev, kaj morejo tudi najmogočnejši vladarji proti ljubezni ljudstva!

In zopet so romale nepregledne mno-žice k Mariji na Sveto Goro.

Naši očetje so se nešteto krat med-znojnim delom ozrli za hip proti Sveti Gori, naše matere so nam pa zvečer pri

domaćem ognjišču pripovedovale o Sveti Gori, Sveta Gora je bila v našem otroškem svetu poseben svet, obdan s čarom kot nobena druga reč na svetu.

Kaj čuda, da nam je svetogorska sli-ka postala narodna svetinja, ki jo obdaja vsa skrivnost globoke verne ljubezni naših dedov. Svetogorska slika je videla njih žalost, ona je videla njih veselje. Pri njej so iskali tolažbe v žalosti in bridkosti vse dneve.

Nam potomcem je svet njih spomin, in draga in sveta svetogorska podoba, ki so jo oni častili.

Dr. Alojzij Res:

MLADIKA.

Pol leta je in čez, odkar izhaja »Mla-dika« pod novim uredništvom, v novi o-premi, z novo, tako bogato vsebino, da se je dvignila na mah do najboljše družinske revije, ki jo zmoremo Slovenci to in on-stran meje.

Takoj po prevratu, ko so ital. čete za-sedle mejo, določeno po londonski pogodbi in pretrgali vsako kulturno vez primor-skega ljudstva z rojaki onstran črte, smo tako skeleče začutili potrebo kulturno-le-poslovnega lista, da smo z odkritim vese-ljem pozdravili »Njivo«, ki jo je pričel iz-

dajati v najtemnejših dneh in ob najtežjih okolnostih »Kulturni svet« tržaškega »Ljudskega odra«. Oklenili smo se je z nežno ljubeznijo in pisali vanjo in jo raz-širjali v zadnjo gorsko kočjo. Toda še predno je bila »Njiva« dodobra razorana, še predno je moglo posejano zrnje pogna-ti kali, so jo, sam ne vemo kdaj, kako in kdo, zasuli s kamenjem in izbrisali za njo vsako sled.

V tej bridki uri duševne onemoglosti in strtilih misli, v tej tragični dobi našega ljudstva, ki je ostalo brez vsakega beriva, brez revij, brez knjig, brez publikacij Mo-horjeve družbe, brez knjižnic, ki jih je voj-na vničila in razdejala — je prevzel kon-cem l. 1920, uredništvo goriške »Mladi-ke«, ki je dotle životarila, naš rojak, pes-nik in pisatelj Francé Bevk.

Že v prvi letošnji števi. »Mladike« nam je Francé Bevk razgrnil tolikšno bogastvo, da nam je bilo kakor razodetje, Detelova ljubka ljudska povest »Vampir«, Šorlijevo prelepo »Pismo«, Jože Lavrenčiča »Soča voda je šumela«, pretresljiva »Tolminska balada« Iva Preglja, ki je s svojim »Jo-anesom Plebanusom« ustvaril najlepši slo-venski roman zadnjega desetletja, razne novele in vmes prepletene pesmi Mi-rana Jarca, Gradnika, Butkoviča, Ločniš-kaerja. A to ni še vse: tudi za naše malč-ke je odločen koticék, oživljen z risbami in poln pesmic, ki se ob njih raziskri otro-

nik se je moral zateči za pomoč k zdravniški straži. O zlikovcih doslej ni nič znano. Eden je nosil znano črno srajco.

Tako je bilo. Nam bodo pa rekli, da hujskamo. — Stanje dr. Podgornika gre na dobro.

Obnovitev cerkva.

Še vedno ne vlada jasnosti. Nekateri mislijo, da za cerkve sploh ni treba priave vojne škode. Drugi pravijo: moja podružnica je že popravljena, ni treba mi več zato skrbeti. Res je po St. Žermenski pogodbi vlada vezana, da obnovi cerkve, ki so združene z dušnim pastirstvom. Tako se vsaj ta točka razlaga — salvo meliori iudicio.

Potemtakem pri tej obnovi od strani vlade ne prihajajo v poštev podružne cerkve, pri katerih ni sistemizirano mesto za duhovnika-dušnega pastirja. Za te cerkve ali kapele je toraj neobhodno in prav gotovo potrebno, da se **voj. škoda prijavi**. V nekaterih slučajih so uradniki vrnili to-zadevne vloge. Naj se od dotičnega uradnika zahteva potrdilo, da mu je bila vojna škoda prijavljena in da je on vlogo zavrnil, navede naj tudi vzrok zavrnitve. Gre tu za važne zadeve, v katerih nam ne sme zadostovati mnenje enega uradnika, kjer moramo imeti pozitivno gotovost. Kdor še do danes tega ni storil, naj nemudoma uredi zadevo, da ne bo imel odgovornosti. Najbolje je, da se takoj izvrši cenitev (podpisani je pripravljen posredovati, da se napravi po ceni), le v slučaju, da to ni mogoče, naj se prijavi vojna škoda s pridržkom, da se kasneje predložijo dokazila. Približno takole: Gospod finančni intendant v ..... Podpisani zastopnik cerkve .... v ..... Vas prosimo, da ugotovite vojno škodo, ki jo je trpela imenovana cerkev. Po našem mnenju znaša vojna škoda približno..... Lit. Ako bo potrebno, si pridržimo pravico, da predložimo kasneje potrebna dokazila. Slede podpisani duhovnika-oskrbnika in dveh ključarjev. Če cerkva nima lastnih ključarjev, podpišeta ključarja cerkve-matere. To še mora zgoditi do zadnjega tega meseca!

Tudi v slučaju, da je tehnični oddelek prevzel obnovitev cerkve ali morda tudi že dokončal, naj se prošnja vloži, ker prijave je čisto ločena od obnovitve same. V dvomljivih slučajih naj se napravi, kar je bolj gotovo.

Ne pozabite tudi kapelic ob potih, križpotih, znamenj, piljev. Slednjič prosim, naj se meni podpisane ali mons. Beriot-u, dekanu v Kanalu naznanijo vse še ne popravljene podružnice, ker mislimo organizirati konsorcij, ki bo poskrbel financiranje oz. obnovo podružnih cerkv. Potrebno se bo v kratkem naznanilo v primerni obliki vsem prizadetim.

Doktorič.

Poslanec Šček v zgornjih Brdih.

Z veseljem smo pozdravili Brici preteklo soboto v svoji sredi nam res domačega in priljubljenega ter neumorno delavnega poslanca Ščeka. Težko ga je briško ljudstvo pričakovalo, da tudi osebno potoji svoje težave ter ga prosi pomoči in posredovanja v tolikih nujnih potrebah pri oblastih. Vdove in invalidi so mu opravičeni tožili, da zastoj čakajo že leta in mesece obljubljenih podpor in penzij. Strankam, ki so trpele gmotno škodo, vsemogoče krivice in nasilstva od strani uradnih

ško srce. Važen morda najvažnejši del lista je oni »Iz naše snijevnosti«, ki ga doslej ni prinašal še noben slovenski list, kjer nam urednik v številki za številko podaja najprej kratko oceno novoizšle knjige, nato najlepši odlomek iz nje. Tako nam je mogoče nepretrgoma slediti književnemu razvoju, se seznanjati z novimi deli slov. literature in vzdržavati vez, ki nas spaja s kulturnim življenjem celokupnega naroda. In še platnice! Namenjene so razvedrilo z ugankami, kratkočasnicami, skrivalicami, političnimi satirami: plemeniti zabavi družinskih večerov. Nadalje: paberk, dogodki v podobi, vsebine posameznih števil skoraj vseh jugoslovanskih revij, narodno blago itd.

In vrstila se je številka za številko, z vedno dragocenejšimi doneski, z vedno lepšimi črticami, novelami, pesmimi in članki in nam postala skoro vsakokrat literaren dogodek, ki ga težko pričakuje nele naše ljudstvo, ampak tudi naše razumnštvo, ki se je z »Mladiko« seznanilo. Naj iz bogastva, ki ga je razgrnilo pred naše ljudstvo 14 doslej izišlih števil navedem najboljše: »Strojvodja« Puglja; »Slavje« Bevka, »Glasba« Puglja; »Stara Tolminka pa njeni vnuki« Preglja; »Dvig« Pahorja; »V Smrlinju« Velikonje, roman Detele; »Vampir«, in simbolično igro našega vrliga mladinskega pisatelja Ribičiča »Kralj Matjaž«. Izmed pesnikov naj

oseb in oblasti, je g. poslanec dajal nasvete ter obljubil, da bo odločno zastavil svojo besedo pri višjih oblastih. — V soboto popoldan je sklical predsednik pol. sekcije društva »Edinost« v Števerjanu sestanek, pri katerem se je vršil jako stvaren in živahen pogovor o gospodarskih razmerah v števerjanski občini. Izredni obč. komisar baron Formentini kakor tudi vsi navzoči možje so živo posegali v debato. G. poslancu je bila podana jasna pa žalostna slika gospodarskega položaja v Brdih. — Tudi mladina je svojemu mlademu prvoborniku na polju mladinske organizacije pokazala svojo ljubezen in udanost. Pevski zbor števerjanski je g. poslancu v pozdrav zvečer zapel par lepo ubranih pesmi. — Za nedeljo pop. je bil v Kojsem sklican javen shod, ki je bil jako številno obiskan. 700 kmetov in delavcev je bilo navzočih. Shod je otvoril kojščanski fant Henrik Lenardič, predsedoval je Jožef Vendramin iz Šmartnega. Predsednik je s svojim odločnim nastopom ter neustrašenim govorom ugajal vsem zborovalcem. Burno pozdravljen je nastopil poslanec Šček, ki je v uvodnih besedah omenil, da hoče govoriti le o gospodarskih vprašanjih. Govornik je prav poljudno naslikal žalosten gospodarski položaj v Italiji. — Znaka tega položaja sta padajoča industrija in brezposelnost. Če so v Italiji tako žalostne gospodarske razmere, pri nas ne morejo biti boljše, ker smo pač tudi v Italiji. Če kdo izmed nas ni mogel živeti doma, dobil je delo ali službo v mestu. Pa danes? Če ostane kje kak košček kruha, ga nam tujec pred nosom poje. Nikakor nismo nacijonalisti, če zahtevamo zase košček kruha, predno ga damo tujcu. — Briško gospodarsko stanje je nadvse žalostno. Pred dvema leti je vlada dala pometati dvakrat na dan ceste, zametala denar, danes pa vsega manjka. Barake lezejo vkup, vinogradi opustošeni in uničeni. — Zahtevamo obnovitev in zanjo potrebnih sredstev od vlade! — Preti nam iz Italije uničujoča vinska konkurenca. Bric ima le vino, zatorej zahtevamo da Italija pospeši naš vinski trg, odpre pot našemu vinu.

Davek na vino naj se odpravi. Še manj pa je treba krvnega davka. Dovolj so naši fantje bredli po krvi, rabimo jih prvo donja za delo in obnovitev uničenih vinogradov. Zahtevamo tudi v naše občine naših županov, v deželni odbor naših od ljudstva izbranih zastopnikov. — Ko je g. poslanec priporočil, naj se ljudstvo izobrazuje in veliko čita ter naj otroke pridno pošljejo v šolo, je povdarjal, da je organizacija kmeta in delavca na deželi najnujnejša potreba. Vse je organizirano le kmet in. Časi so hudi, je zaključil g. poslanec, kakor pod Turki. Šli so Turki, naša zemlja je ostala. Ostala bo še, če jo bo čuvala krepko organiziran kmet in delavec. — Po vznešenem odobravanju govora g. poslanca je Fr. Pahor iz Kojškega prebral resolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta z naročilom, da se odpošlje oblastim. (Resolucija prihodnjič.)

Kakor je bil shod v zgornjih Brdih potreben in je lepo vspel, bo gotovo tudi prihodnje nedeljo na Križadi. Zatorej spodnji Brici, kmetje in delavci, na shod na Križado! Ta dva briška shoda naj bode ta podlaga naši skupni kmečko-delavski zvezi za Brda!

Stavka prošlega tedna.

Gospodarski polom Trsta je neizogiben. Čakamo samo še hipa, da se to zgodi. A da se bodo tako naglo začeli ka-

menom naše rojake Stano Kosovela, Gradnika, Janka Samca, Lovrenčiča, Ločniškarija, Alberta Siroka in mladega nadarjenega kmečkoga fanta Henrika Sočo-Hebata, poleg teh še Ksaverija Meška, Radivoja Peterlina-Petruško in Mirana Jarca. Tudi poučnih člankov je prinesla »Mladika« lepo vrsto, med temi: o Mahničju od Beléta, o Segantiniju z umetniško prilogo, o Strossmayerju, o Finžgarju, Stritarju, o Branku Jegličju, prerano umrlem talentu, ki je toliko obetal, o dveh cerkljanskih umetnikih od Stanka Staniča in prevod tragične, s silnim pesniškim čarom napisane samoizpovedi velikega danskega umetnika in konvertita Jörgensena »Življenja laž in resnica«.

Tako je zbral Francé Bevk okoli »Mladike« vse kulturne delavce Primorja, pritegnil k sodelovanju najboljše leposlovce onstran meje in s tem započel delo neizmerno kulturne važnosti, ki bi ga morali vpoštevati vsi, ki jim prosep našega naroda ni le na jeziku. Našega naroda, pravim, zakaj odkar je ugasnil »Plamen« v Ljubljani, nima naše ljudstvo razum »Mladike« drugega družinskega lista, iz katerega bi črpalo duševnih dobrin, čistih estetičnih vrednot, poštene zabave in pouka. Brez »Mladike«, ki je pogrnala svoje korenine tako globoko v duševno življenje primorskega ljudstva, bi tudi naše kulturno življenje, ta gonilna sila naše moči

zati pojavi poloma, tega res nismo pričakovali.

V Trstu so v privatnih rokah ležeče ladjedelnice, ki delajo pod izgubo, ker prihaja podobno blago vse ceneje iz Anglije. Vlada je obljubila kritje, a ostalo je pri obljubi. Da industrialci prisilijo vlado k kakemu koraku, so vzpizorili stavko. Poslali so 10.000 delavcev na ulico in zaprli delavnice. Istočasno so v Trziču zmanjšali delavcem plačo za petino, delavne dni pa so pomnožili s štiri na šest. Vse delavstvo je stopilo solidarno v pravično stavko, da ohrani vsakdanji zaslužek 10.000 delavcem in njihovim družinam in da prepreči, da bi industrialci zvalili na delavca vso pezo sedanje krize v industriji s tem, da bi mu samovoljno in brez vsakega sporazuma mrcvarili dosedanje plače.

Mesto je bilo mrtvo, vse je moralo stopiti v stavko. Prvi dnevi so v Trstu in v Gorici potekali mirno. Šele nastop fašistov v Trstu, ki se je pozneje izprevrgel v naravnost delavcem sovražnega, je po drugem napadu na središče republikance izzval poboj. Bil je eden fašist mrtve in dva ranjena. V Gorici pa so delavci vdrli po shodu iz realke in začeli metati kamenje v Ljublj. kred. banko in druge trgovine. Ko so prišli orožniki in četa vojakov, so padli celo strelji. Bili so trije ranjeni. Mesto je postalo mrtvo. Vse to se je zgodilo v torek.

Isti dan popoldne so se vršila in sklenila pogajanja na sledeč način:

1. Pogajanja glede plač se bodo začela 6. oktobra in ta zadeva bo morala biti rešena do 15. oktobra. 2. Plače, ki se določijo potom teh pogajanj, bodo veljale od 12. oktobra. 3. Ako delavske zveze do 15. oktobra ne pridejo do nobenega tozadevnega sklepa, bo ladjedelnica v Trziču uvaževala določbe, ki jih vsebuje njen oglas od 28. sept. 1921. (V tem slučaju bo delavcem prosto, da sprejmejo omenjene določbe ali ne.) — 4. Delo se bo zopet začelo v sredo 5. oktobra.

Vsled tega sporazuma je odbor stavkajočih včeraj zjutraj ob 6. uri proglašil konec stavke za vso Julijsko Benečijo.

Tako je končala pravična delavska stavka zmagovito. Rešenih je mnogo družin, podaljšana je tudi usoda Trsta. Za koliko časa? Kdo ve? Mi bomo podobne stvari še doživljali. Čas bo pokazal, da nismo slabi preroki.

Dopisi.

— **Vipavska dolina.** — Ne vemo kaj misli družba, katera je zgradila napeljavo za električni tok Gorica-Ajdovščina, z odplačilom škode prizadetim posestnikom proizvočenca na zemljiščih, drevju itd., s postavljenjem drog, dovozom gramoza in drugih stavbenih potreščin. Pred začetkom napeljave je bilo sicer potom občin javno razlašeno, da se bode v nekaj dneh vršil komisijonalni ogled projektirane proge, naj bodo prizadeti posestniki na licu mesta, da se oceni škoda. Ali čakali smo zaman, ogleda, še do danes je ni bilo, dasiravno je delo vsaj v gornji vipavski dolini že davno dovršeno. Ker plačujemo davke od naših zemljišč mi in ne kdo drugi, smo toraj nedvomno upravičeno zahtevati, da se nastala škoda nemudoma sedanjim razmeram primerno oceni in odškodnina takoj izplača. — Več prizadetih posestnikov.

— **Iz Kaja pri Kanalu** nam pišejo. Pred kratkim česom so tu odprli dve novi gostilni — tako da imamo sedaj že kar tri v taki mali vasi, ki šteje komaj 21 hiš. Mari

in samozavesti, poguma in tolažbe, bolehalo in hiralo, dokler bi ne izhiral v pesku plesnih zabav in popivanj. Toda ta zavest ni prodrla do vsega našega razumnštva, ki naj bi bilo sol bednega ljudstva. Koliko razumnikov je še med nami, ki s ponosom trkajo na svoje jugoslovanske prsi, a trdijo, da ne zmorejo boriti 16 L letno, da bi si naročili »Mladiko« kaj šele da bi jo razširjali? Težko mi je, ko mislim na to in žge me misel, da bi vtegnila »Mladika« vsahnti radi gmotnih težoč ki so nujno zvezane z izdajanjem takega lista, ako bi se število naročnikov vsaj ne podvojilo! Ne, tega ne moremo in ne smemo misliti, sicer bi morali obupati, ker je narod, ki se odreka kulturnemu življenju in kulturnemu glasilu, ki je tega življenja najvernejši izraz (in to je »Mladika«!) obsojen na smrt.

Zato sem trdno uverjen, da bo vse naše razumnštvo od uradništva do učiteljstva (ki je z »Novim rodom« tako sijajno pokazalo in dokazalo zmisel za narodno kulturo) od duhovništva pa do odvetnikov, a tudi vse naše zavedno ženstvo naročilo »Mladiko«.

»Mladika« izhaja dvakrat na mesec in stane na leto 16 L, pol leta 8 L, četrtletno 4 L. Uredništvo in uprava je v Gorici, ulica Carducci 4. Naročnina je treba poslati naprej.

ni zadostovalo ena? ali hočejo naj ima v taka hiša svojo gostilno? Kam pridemo?

— **Iz Dornberga.** Že nad eno leto obstoja takozvani vodovodni konzorcij za vipavsko dolino. Njegov predsednik je dornberški izrcani komisar Mrevlje. Do danes pa ne ve nihče, kdo je pravzaprav organiziral ta konzorcij in komu je predsednik odgovoren. Ljudje so si sanj iz lastnih stroškov nabavili cevi, kljub temu pa morajo plačevati vodarino, katere ni noben odobril. Obračamo se radi tega do predsednika in tajnika tega konzorcija, da nam pojasnita, kako stoji s celo zadevo pri vodovodnem konzorciju. — Več občanarjev.

— **Iz Soče.** Dekleta iz Soče so huda, ker jim je nedavno dopisnik očital lepo obleko. Srednja pot najboljša pot. Mi smo mnenja, da ne smemo krotiti mladenkam, da se lepo, čedno oblečejo, ker vemo, da same zavračajo nagizdano mestno našopirjenost, ki je le pavovo perje in proti ti našopirjenosti se je obrnil dopisnik, če je je kaj v Soči; če je pa ni, je pa še bolje in dela to slovenskim dekletom še večjo čast. Pa lepe pozdrave! — Uredništvo.

— **Srpenica.** V nedeljo zvečer, dne 1. oktobra. Fantje pojo po vasi; tu pa tam stopijo v krog in zapojejo par narodnih. Enako napravijo v bližini hiše v kateri se pozabavajo kr. orožniki. Kar pridrvi iz hiše orožnik, potem drugi in slednjič postajevodja, ki pođe fante spat, češ je že policijska ura. Fantje meneč, ako ni policijska ura za orožnike, ni tudi za nje, zato ne ubogajo. Nato skoči postajevodja jednemu fantu za vrat in mu raztrga ovratnico. Zdej se podajo orožniki po orožje in udrihajoč s puškinimi kopiti, razprše sicer mirne fante. Naslednje jutro pridejo orožniki na dom po dva izmed fantov ter ju odvedejo vklejena v Gorico. Bodi povedano, da pri nas velja policijska ura le za nekatere; med tem ko drugi krojajo. Fantje niti ne smejo zapeti na vasi.

— **Kvaternica v Mirnu.** Videl sem starega, častitljivega Mirena majati z glavjo: »E, to ni nič podobno kvaternici«, ko je v soboto gledal prazne ceste, brez šumnih vozov, brez tujih potnikov. »Bo že, bo že«, so ga tolažili drugi. In res je bilo vsaj nekaj, kar nas je spominjalo na pretekla časa naše sreče.

Cerkev na Gradu še vedno žaluje v razvalinah. Nadomešča jo cerkvena baraka ob vnožju Grada. Ta lesena reva je za ta dan pokrila svojo revščino; vsa cvetlična krasota bližnjih in daljnih vrtnih greč je bila zbrana za praznik v tej leseni cerkvi Zal Matere Božje vmes zelenje palm, in mislil si, da si kje v cvetočem vrtu. Mlaji pred cerkvijo so napovedovali mimoidečim vsakoletno slovesnost. In res. Veselo vrvenje se je začelo že zjutraj. Polno ljudstva na cestnem ovinku in pred barakami v »Lebringu«. Videli smo Kraševce, Vipavce in popoldne množštevne Goričane.

Slovesno službo božjo ob asistenci domačih in goriških sobratov je opravil domači gospod župnik. Petje je z veliko vnemo preskrbel znani gradenski zbor, ki že zdihuje in toži v nižavi barake in bi se rad povzpел prav kmalu v sinje gradenske višave. »Škrjanci žgolé samo v višavi«, je rekel eden. Iti na Grad je pa tudi želja ljudstva. Duhovsko stanovanje na Gradu je dovršeno. Poprava ceste je bila ravno te dni dovoljena. Cerkevna baraka, ki stoji sedaj pod Gradom, bo potem prenesena na Grad, toda bode zvišana, razširjena in olepšana, da bode lahko služila še več let za službo božjo. S popravo cerkve se bode začelo drugo pomlad.

Na svidenje torej za drugo, lepšo kvaternico na Gradu!

— **Štjak. (Razno.)** Trgatev se je začela. Grozdje, kjer ga ni zadela toča in ni bilo preveč ožgano vsled suše, je tako lepo in zdravo, kakor ni bilo že več let. Toda nekaj manj ga bo kakor druga leta. Kapljica bo izborna; le vinski davek nam ne da miru, ker bodo gotovo cene padle vsled davka. Trud se bode izplačal.

V vinogradih so se oglašali razni uzmoviči, a ne samo dvonogi in krilati, ampak tudi dvonogi, oblečeni v hlače in menda tudi v kikle. Poslednji so napravili večjo škodo kot prvi. Prvi so samo nekaj pozobali, a drugi so odnašali kar v košarah. A ne samo v vinograde, ampak tudi v stanovanja prihajajo poslednji kaj radi. Neko nedeljo so kar na štirih krajih poskušali svojo srečo, katera jim je bila najbolj mila pri našem županu na Ravnjah. Kmalu, ko je odšel g. župan k drugi maši, so prišli trije gosposko oblečeni gospodje v hišo, so dali poklicati g. župana, kateri so izjavili, da so poslani od komisarijata v Gorici, da morajo preiskati stanovanje.

Županka, ki je kmalu spoznala njihov namen, je hotela iti iz hiše, da pokliče na pomoč. Toda eden je takoj zaprl vrata, zgrabil županko z roko za grlo, v drugi pa je vihtel tenak nož (šit'et).

Kmetska delavska zveza v Sp. Idriji.

Odbor »Kmetstvo in delavske zveze« v Spodnji Idriji je v svoji seji dne 11. septembra 1921. sklenil sledeče resolucije:

1) Odločno protestira proti temu, da bi vlada naše fantje in može klicala k vojakom, ker smatra to za nenaravno in proti kulturno.

2) Kmetstvo delavska zveza odločno protestira tudi proti onima dvema dekretoma o deželni avtonomiji našega ozemlja, ki sta že predložena kralju v podpis, ker je njihova vsebina taka, da se z njima odpravlja sploh vsaka avtonomija.

3) Solidarno z vinorejci protestira kmetstvo delavska zveza proti vpeljavi novega vinskega davka, ker bo s tem davkom nele vinorejec, marveč ves naš narod močno udarjen.

4) Zahtevamo, da vlada pospeši rešitev izmenjave denarja vložnega onkraj državne meje v jugoslovenskih zavodih, predvsem pa, da čim prej menja letos na novo priklopljenim prebivalcem našega ozemlja njihov jugoslovanski denar po ključu 60% ker se davek od teh prebivalcev že izterjava, pa nimajo niti za živež potrebnih lir.

5) Z ozirom na današnjo bresposelnost zahtevamo, da se sprejmejo čim prej na delo v rudniku vsi oni brezposelni delavci — predvsem sinovi rudarjev — ki so se sprejemali na delo pred in med vojno.

6) Pozivljamo vlado, naj pokliče na tukajšnje realno in gimnazijo izprašane resne učiteljske moči, da ne bo ta edini slovenski zavod te vrste tak vzgojni nestvor, kakor je bil pretečeni dve leti.

7) »Kmetstvo delavska zveza« protestira tudi najodločneje proti nasilstvom javnih organov in vojaštva, kakor tudi proti škodam, ki jih povzročuje ob meji in zahteva, naj se oškodovanci čim prej v primerne obliki oškodujejo.

8) Izrekamo tudi nujne želje, naj se naše politično društvo »Edinost« reorganizira čim hitreje in potrebno ter sprejme v svoj pogam tudi gospodarske socialne težnje našega naroda.

Končno »Kmetstvo delavska zveza« tudi odločno protestira tako dolgemu zavlačevanju vložnih vlog, kakor ga ni pomniti nikdar prej in nikjer drugod. — V Spodnji Idriji, dne 12. septembra 1921. — Za Kmetstvo delavske zveze v Sp. Idriji: K. Šupin, t. č. tajnik. Fr. Rupnik, t. č. načelnik.

Resolucije na shodu v Rihemberku.

Okrog 600 kmetov in delavcev zbranih na ljudskem shodu v Rihemberku dne 25. sept. sklene sledeče:

1. Protestiramo proti novonaloženemu vinskemu davku.

2. Ljudstvo dviga kar najodločneje svoj glas zoper to, da bi se od njega brez odloga tirjal krvni davek. Vsiljevanje militarizma smatra za brezobzirnost nasproti izrednim ranam in škodam, ki so po vojski to deželo posebe zadele. Obnemem se za tako neposredno militariziranje od države, h kateri naša mladina ni bila vzgojena, popolnoma upira našemu moralnemu čustvovanju.

3. Zahtevamo popolno avtonomijo naše dežele. Spoštujte naj se stara pravica našega naroda, da si sam izbere deželne poslance, ki naj upravljajo našo deželo, kakor jo umeje le domačini, ki jo poznajo.

4. Pozivljamo vse odločujoče činitele, da store vse, da se prepreči izkoriščanje vodnih sil naše dežele s strani zasebnih kapitalistov, ampak naj ta dela prevzame goriška dežela sama.

5. Protestiramo proti nepravilnemu in prepočasemu reševanju vlog vojne odškodnine in zahtevamo, da se vojna odškodnina naglo rešuje in brez posredovanja bank. Vlada naj izplača vojno odškodnino ne pa posojil.

6. Kr. vlada naj odpre slovenske srednje in kmetijske šole, da se bodo mogli naši otroci zadostno izobraziti.

7. Vlada naj izmenja avstrijski denar, ki ga imajo še naši ljudje in naše združništvo.

8. Pozivljamo vlado, da se pri vseh gradbah, javnih delih in državnih službah zaposlijo v prvi vrsti domačini in potem sodržavljani.

9. Protestiramo proti pačenju naših krajevnih imen.

10. Pridružujemo se briskim kolonom v njih boju za odpravo kolonstva.

Shod kmetstvo in delavske zveze na Otlici

V nedeljo, dne 25. septembra smo sklicali shod za občino Dol-Otlica. Po

župnik Štefan pl. Posarelli otvoril shod, pozdravil navzoče, nakar je bil izvoljen za predsednika g. župan-posesnik Benedikt Polanc. Poročal je gospod državni poslanec V. Šček o parlamentarnem položaju in o nalogah našega ljudstva na Primorskem. Oglasili so se k besedi še g. župnik, g. Polanc, Fr. Krapež, Ignacij Vidmar, Alojzij Čibej, nakar so se sprejele soglasno resolucije:

1. Kmetje in delavci županstva Dol-Otlica energično protestirajo proti ukinitvi deželne samouprave in zahtevajo od vlade, da avtonomijo v polni meri takoj in brez odloga vzpostavi.

2. Kmetje in delavci občine Dol-Otlica tirjajo od vlade, da zamenja denar, ki je ostal onstran premirne črte in denar, ki brez krivde ljudstva ni bil še zamenjan.

3. Kmetje in delavci občine Dol-Otlica enodušno ugovarjajo upeljavi vojaškega službovanja na Primorskem.

4. Kmetje in delavci občine Dol-Otlica zahtevajo, da naj se v primorskih podjetjih in javnih službah zaposlujejo v prvi vrsti Primorci in šele v drugi vrsti državljani drugih pokrajin.

5. Zbrani kmetje in delavci pozivljajo vse Primorce, da čimprej osnujejo v zadnji vasi kmetstvo-delavske zveze v korist zatiranih slojev.

Potem se je ob splošnem navdušenju zaključil shod, ki je bil obenem na Otlici prvi shod, ki se ga je udeležil kak državni poslanec. Splošna želja je bila, naj bi se večkrat priredili poučni shodi.

Shod podružnice Kmetijske in vrtnarske gospodarske zadruga v Štjaku.

Imenovana podružnica je priredila v nedeljo dne 24. t. m. javen shod v Štjaku, katerega se je udeležilo lepo število zavodnih kmetov, kateri so se zanimanjem sledili poročilu o raznih kmečkih zadevah, zlasti o davku na vino, o občinski in deželni avtonomiji, o krvnem davku in o drugem.

Po končanem govoru so zborovalci enoglasno sprejeli sledeče resolucije:

1. Navzoči enoglasno protestirajo proti novemu vinskemu davku in zahtevajo, da se dovoli vsakemu vinogradniku vsaj 3 hl na osebo; ob enem zahtevajo, da ostane toliko vina neobdačenega, kolikor se ga rabi za delavce, katere mora kmet, zlasti ako ima majhno družino ali pa le majhne otroke, najemati o raznih prilikah, kakor pri kopanju in gnojenju vinogradov, pri škropljenju trt, pri mlatvi, košnji i. t. d.

2. Vlada naj zamenja denar, katerega imajo še zasebniki doma, in naj dovoli, da zamorejo naši denarni zavodi, kateri imajo denar naložen na bankah izven države, denar dvigniti, kateri naj se potem izmenja v enakih odstotkih, kakor je bil menjan drugi avstrijski denar.

3. Zborovalci zahtevajo, da se v deželi zopet upostovi občinska in deželna avtonomija; zato naj se čimprej razpišejo občinske in deželnozborske volitve, da prevzamejo zopet upravo v roke moči, ki občine in dežele dobro poznajo in imajo za nje tudi srce.

4. Glede ljudskih in srednjih šol zahtevajo navzoči, da se čimprej polnoštevilno odprejo; tudi kmetijska šola v Gorici naj se prej kot mogoče otvori.

5. Glede krvnega davka se navzoči enoglasno pridružujejo resolucijam, katere so bile sklenjene na drugih javnih shodih po deželi v tem pogledu kmet rabi sedaj svoje sinove doma, da popravi na polju, vinogradih, senožetih in drugod, kar je bilo vsled vojne opustošeno ali zanemarjeno.

6. Zborujoči zahtevajo, da se izraba vodnih sil ne odda zasebnikom, ampak naj prevzame to dežela, katera bo imela od tega gotovo večje in stalnejše koristi, kakor od vinskega davka.

7. Zbor pozivlja kmete in delavce, da se družijo v kmetijskih-delavskih združenjih, ker le na ta način bode mogel kmet in delavec prevzeti boj proti odirškemu kapitalizmu, kateri se zopet dviga v raznih oblikah.

8. Vlada se pozivlja, da dá nemudoma napraviti dvojezične napise na postajah, kjer jih še ni, in da odredi, da sprejvodniki kličejo postaje v obeh jezikih.

POSESTVO

s porušeno hišo je na prodaj v Kanalu pri novem obč. domu. Več pove uprava »Straže«.

Franc Kralj,

odlikovana tovarna kisa v Gorici, Kapucinska ulica 9,

se priporoča vsem starim in novim odjemalcem z vsakovrstnim kisom po konkurenčnih cenah. Pošilja po železnici in

IZJAVA.)

Izjavljam, da besede, ki so bile izrečene proti Antonu Boltar iz Solkana, neresnične.

Mirko Mozetič.

Solkan.

Naznanjam slav. občinstvu, da spričevalo ki mi ga je gosp. inženir Ant. Teršič pri sv. Luciji razstrgal in proglasil za neveljavno z današnjim dnel t. j. 23. sep. 1921 z odvetniškim potom spet napravil in proglasil za veljavno.

Gorica 26-9. 1921.

Josip Adamič

vodja post. tehniškega urada.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

NA PRODAJ JE stelja, les in koli za trte, akcija in hrast v gozdu Magover pri Krmini ob Medanski cesti. Oskrbnik Andrej Simšič, Plešivo hšt. 46 pod Medano.

Razpis službe.

Glasom odloka Glavnega civilnega komisarijata za Julijsko Benečijo z dne 1. septembra 1921, števil. 5052-2210.

je izpraznjeno mesto voditelja pri goriomenjeni blagajni na podlagi službene pragmatike in notrajnega reda

ter se razpiše služba voditelja pri označeni blagajni.

Prosilci morajo dokazati, da so dovršili višjo srednjo šolo.

Prednost se da onim, ki se izkažejo z znanostjo socialnega zavarovanja in tozadevnih zakonov, kakor z znanostjo slovenskega jezika.

Prošnje naj se vložijo najkasneje do 5. novembra t. l. in se jim mora pridjati:

1. Spričevalo italijanskega državljanstva.

2. Originarno spričevalo (diplom) ali avtentičen prepis istega o dovršenih študijah.

3. Nравnostno spričevalo.

4. Posebne znanosti.

Imenovani se sprejme v službo za poskusno dobo 6. mesecev, po preteku katerih preide v stalno službo na podlagi službene pragmatike.

Začetni štipendij znaša lir 6300.— s pravico do 4. povišanj ter tozadevnih draginskih doklad, kakor tudi službene doklade.

Nadaljna pojasnila daje urad bolniške blagajne.

Gorica, dne 3. oktobra 1921.

Izredni komisar:

Targioni.

VELIKO POSESTVO. Iz proste roke je na prodaj posestvo oddaljeno tri četrt ure od postaje sv. Lucija. Obstoja iz senožeti za 12—13 glav živine, velikega bukovega gozda, veliko sadnega drevja med temi več mladih drevesc. Poslopje (hiša) v dobrem stanu krito z opeko. Posestvo leži v lepem solčnem kraju i rodovitni zemlji. pojasnila daje: Laharnar Franc Idrija ob Bači 2 p. Sv. Lucija.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V OSEKU

zg. z. z neom. zav.

vabi svoje člane k letnemu občnemu zboru, ki se bo vršil dne 16. okt. popoldne ob 3h v župnišču s sledečim dnevnim redom: 1.) Potrditev računskih sklepov za l. 1919 in 1920. 2.) Volitev načelstva in nadzorstva. 3.) Slučajnosti. Odbor.

VABILO

na REDNI OBČNI ZBOR.

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem, reg. zadr. z neom. zavezo.

V nedeljo 23. okt. l. 1921. ob 3.30—4. popold. po službi božji v prostorih farova vabi odbor.

DNEVNI RED:

1. Poročila načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskih zaključkov iz leta 1914. do 1920.

3. Dopolnilna volitev. načelstva in nadzorstva.

4. Razni predlogi. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen se vrši pol ure poz-

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa okr. sodišča v Kranju z dne 26. 9. 1921 P 59-9 se za prostovoljno dražbo posestev Mihaele, Viljema in nedl. Alberta Killer-ja in sicer

a) hiše št. 143-144 v Kranju,

b) hiše št. 75 v Kranju

določa dan na 25. oktobra 1921 ob 9. uri v pisarnici podpisanega notarja.

Izklicna cena pod katero se dražba ne vrši, se določi za hišo št. 143-144 na 1.200.000 K, za hišo št. 75 pa na 180.000 K.

Dražbeni pogoji, po katerih je plačati takoj 10% varščine, ostanek kupnine pa v 8 dneh, se lahko upogledajo v notarski pisarnici v Kranju med uradnimi urami.

Hiša št. 143-144 leži na najbolj prometnem prostoru v Kranju, je bila pred 40 leti na novo moderno zidana kot jednodropna in se skoraj pod vso hišo nahajajo velike obokarne kleti, ter se sedaj v nji nahaja veletrgovina »Merkur«.

Stroške dražbe nosi prodajalec. Ubožni 1% donesek plačajo kupci in tudi eventualni davek na prirastek.

Kranj, dne 6. 10. 1921.

Anton Šlamberger

notar kot sodni komisar.

ODVETNIŠKI KANDIDAT

zmožen obeh dež. jezikov išče službe. Naslov pove Ureništvu lista.

Lepo posestvo.

Trgovina z mešanim blagom, 4 poslopja tik žel postaje, 23 oralov zemlje njive, travniki, gozdi in vinograd z malo hišico, v lepem, prometnem trgu na spodnjem Štajerskem se takoj prodaja za 1.500.000 (poldrugi milijon) K jugosl., z živim in mrtvim inventarjem. Natančnejša pojasnila daje: Janko Červ, mizar nasproti vojašnicam v Tolminu.

MORSKO TRAVO (crine vegetale)

prodaja po ugodnih cenah Sever & Comp. Trst, Via Machiavelli 13.

Prodasta se na prostovoljni dražbi posestvi z 78 parcelami in 2 hišama, last Antona in Janeza Ščuka v Tomaževici pri Komnu hšt. 12 in 13 dne 28. oktobra t. l. ob 10 uri popoldne na licu mesta.

Dražbene pogoje si lahko vsakdo ogleda v okrajni sodnji v Komnu med uradnimi urami soba št. 2 in v Tomaževici št. 37.

Petelin Franc, oskrbnik.

Redni letni občn izbor »Kletske hran. in poš. pri Sv. Luciji bo v nedeljo 23. oktobra ob 3. uri pop. v uradni sobi v kaplaniji pri Sv. Luciji.

VSPORED:

1. Poročilo o delovanju zadruga v l. 1920.

2. Računski sklep za l. 1920.

3. Premembo pravil.

4. Predlogi in slučajnosti.

Načelstvo.

Išče se družabnik za trgovino mešanega blaga na deželi na prometnem kraju. Prednost imajo samo dobro izvežbani trgovci. Ponudbe pod »Takoj« na upravo lista.

Pozor! Sreberne krone imajo zopet večjo vrednost. Plačujem po najvišjih cenah. I ŠULIGOJ, urar Gorica, Gosposka ul. 19.

Na prodaj le

Hiša v Mariboru,

v sredini mesta, blizu kolodvora, dvednadropna, z devetimi stanovanji, električna napeljava.

Naslov pri upravništvu »Goriške straže«.

Na prodaj je: Oprava za jedilno sobo, kristalna zrcala, starinska, predelna omara, peč na petrolej ter razno drugo pohištvo, v ulici Formica št 27. l. n.

Sprejmen takoj krojaškega pomočnika. HLEDE HILARIJ, št. Florjan pri Gorici

Damača trdka
A. Drufovka - Gorica

Via Rastello (Raštelj) št. 3.
Velika zaloga usnja in podplatov. ::

VUK JURIJ

V Raštelju št. 32, podružnica na Kornu.

Velika zaloga usnja in čevljev, čevljarskih potrebščin.

Velika izbira komašen!

Na debelo! Na drobno!

Cene tako nizke da se ne boji konkurence.

Poskusite! Poskusite!

TESTENINE - PEKATETE

so

znano izboren izdelek!

DOBRO BLAGO po najnižjih konkurenčnih cenah
vsled mnoge prodaje

nakupi vsakteri, meščan ali vaščan in vsakega stanu le pri dobro
znani domači trdki

KUŠTRIN & MARMOLJA

GORICA, ulica Carducci 25,

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Josip Kerševani, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg št. 9. (desno) naznanja sl. občinstvu da mu je na novo došla velika množina blaga iz svetovno znanih tovarov. Novo došlo blago prodajam po jako znižanih cenah. Na pr. šivalne stroje **Orig. Mundlos, Pfaff, Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in Winselmann.** Posebno opozarjam cenj. šivilje in neveste na strokovni poduk za umelno vezenje in krpanje, katero dajam brezplačno.

Dvokolesa: **Orig. Puch, Orig. Styria, Orig. Start, Waffnerad, Regent, Kosmos, Helical** in mala motorna kolesa.

Velika izbira pušk, samokresov, patron, dinamičnih patron, smodnik za

raztreljanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica Stolni trg št. 3.

Z jamstvom prodajam šivalne stroje dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke

Za točno solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar

Nova knjiga za stavbenike
Ing. JAROSLAV FOERSTER
Ojačen Beton

Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona cena Lit. 8.—. Dobiva se v Knjigarni K. T. D. Gorica, Montova hiša.

BRIVNICA

Ludvik Coter Gorica, na Travniku št. 17 (Piazza Grande) se priporoča slav. občinstvu.

Obvestilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril svojo odlikovano krojačnico na **Telovadnem trgu** (Piazza Ginnastica) št. 3. vhod tudi iz Corso Verdi 28. (Hiša Pečenko). V zalogi imam raznovrstnega blaga za nastopno sezono. Priporočam se slavnemu občinstvu.

A. Krušič in slj.

Štedilnike,

ljublanskega sistema, za vzidanje, izdelujem in imam v zalogi. — Izdelovalnica štedilnikov **KRANJEC LUDOVIK**, Trnovo pri Ill. Bistrici.

OGLAS.

Naznanjamo slav. občinstvu v mestu in na deželi, da smo ustanovili zavarovalnico proti boleznim in poginu goveje živine. Zavarovalnina za krave in junice stane L. 2% za vole in junice L. 1.80%, več polični stroški prvo leto.

Nadalje sprejemamo zavarovanja proti požaru premičnim in poslopj, kakor: cerkev, šol, moderno zidanih hiš itd. Cene nižje, kot pri drugih zavarovalnicah.

Priporočamo vsem v mestu in na deželi, da se zavarujejo le pri naši občestveni zavarovalnici, ki je največja in sprejema zavarovanja na suhem in na morju.

Vzajemna zavarovalnica in Fondiaria.

Okrajni zastopnik za goriško in okolico: g. Ciril Bensa, Piazza del Christo 2 (pisarna v hiši g. And. Mavriča, Gospodska ulica 11), za gradiščanski okraj, Kras, okolico, vipavo (s. črta): g. Alojzij Silič, Orehovlje p. Bilje.

Svoji k svojim!

Dobroznana gostilna
na Kornu št. 8

Jožef in Pavla Kamenšček

Postrežba z dobrimi mrzlimi in gorkimi jedili in z izvrstnim vinom.

Ugodna prilika za fotografe

Na prodaj je velik še nerabljen fotografski aparat po nizki ceni

Naslov pove uprava lista.

Na prodaj je več parcel njiv, travnikov, senožeti in gozda.

Informacije pri **TRUŠNOVEC** - u v Čepovanu 39.

Pridno služkinjo, oziroma kuharico za na deželo večšo vseh hišnih in drugih del se sprejme takoj. Naslov pove uprava «Goriške Straže».

Učenec

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Pavel Kunstek, Šturije pri Ajdovščini.

Sreberne Krone, goldinarje, srebro in zlato kupim po najvišji ceni — Gorica — Via Dante 2, prtiličje.

Pozor.

Na domačo trdiko

Andrej Maurič

GORICA prej ul. Carducci št. 11 (GOSPOSKA ul.)

Ravnokar došla velika množina jesenskega sukna za moške in ženske obleke in površnike. Velika izbira izgotovljenih oblek, zimskih suknj, odev volnenih in bombažastih, perila, zepirja, hlačevine, cvilha žime in volne za poštelje.

Velika izbira kožuhovine (peličbrij).

Prodaja se na drobno in na debelo.

Vse šolske potrebščine

na drobno in debelo se vdobijo v

KNJIGARNI

Kaf. Tiskovna društva

GORICA

::: Montova hiša. :::

Domača trdka
EVGEN RAJER

Gorica, Šolska ulica 8 priporoča svojo zalogo pristnih domačih in tujih

vin, žganja, likerjev itd.

Postrežba točna - Cene zmerne.

Gostilna **BELEM ZAJCU**

v Gorici

Shajatišče okoličanov in meščanov. Postrežba s svežimi domačimi, mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim vipavcem, bricem in s črnino.

Za obilen obisk se priporoča **JOS. MOLAR, restavratorec.**

ŠOLSKE KNJIGE

I. II. III. IV. berilo ima

v veliki množini v

zalogi ::: ::: ::: :::

Knjigarna kat. tisk. društva
GORICA Montova hiša.

Proda se

radi selitve po ugodnih cenah v večjem prometnem kraju na notranjskem stoječa enonadstropna hiša, v kateri je že dolgo let dobro idoča gostilna s trgovino z velikim prometom. Proda se ves k gostilni in trgovini spadajoči inventar.

Hiša leži v središču trga tuk. državne ceste. Naslov pri uprav. «Goriške Straže».

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu. Podružnica v Trstu, ulica Lavatoio št. 1, II. nadstropje. Ustanovljena leta 1884. — Sprejema in zavaruje proti škodi po požarju in strelji poslopja, pohištvo, gospodarsko orodje, poljske in vinogradniške pridelke, seno, slamo, živino, zaloge, po najugodnejših pogojih.

Vsa natančnejša pojasnila dajejo krajevni zastopniki in podružnica v Trstu, ulica Lavatoio, št. 1, II.

Drugi tolovaj je stal par korakov oddaljen z revolverjem, namerjenim na župniko; tretji je med opravil svoje rokovnjaško delo. V desetih minutah je bilo vse končano. Odnegli so čez 13 tisoč lir. Strma pot se jim je izplačala. — Pred nekaj časom se je blagoslovil tukaj krasen kip sv. Alojzija, katerega je daroval tukajšnji cerkvi Alojzij Renar iz Krtinovce. Čast mu!

— **Dopis z Otlice.** Naša občina šteje okoli 2000 oseb. Ker poljedelstvo prehrani le dva mesece domačine so se v mirnem času podajali v svet, večinoma v nemške kraje, Rumunijo ter na Hrvaško, kjer so drvarili, ceste popravljali in reke regulirali. Znani so bili kot vestni in razumni delavci. Štiri do petsto moških je šlo v svet poleti, zimo pa so prebili doma, kamor so prinesli svoj zaslužek. Nove razmere so povzročile korenito spremembo. V tujini ni dela in če je še kaj dela, so valutne razmere take, da se ne more za dom nič zaslužiti; zato splošna brezposelnost v občini. Prisiljeni so gozdove sekati in ogelje kuhati, kar ni v korist občini in splošnosti.

Letina je na splošno srednja. Sena malo, le krompir je uspel. Ker znaša višina nad 800 m, je umljivo, da razun krompirja, zelja in nekoliko žita ne pridelamo drugega. Pomagamo si deloma z živino-rejo, a vsled pomanjkanja sena tudi živino prodajamo.

V zadnjem času nas je obiskala **nesreča**. V teku dobrega tedna je požar uničil pred zimo v veliki bedi. Ta ali oni niti zavarovan ni bil proti požarju. To je resen opomin, da ne krijemo streh s slamo in da hiše zavarujemo. A žal so zopet mnogi tako revni, da niti toliko ne premorejo, da bi slamnato streho zamenjali z opeko ali eternitom.

— **Plave.** Potrta družina Franceta Brezigar-ja se tem potom najiskrenejše zahvaljuje svojim sorodnikom in vsem, ki so ji pomagali prenašati neizmerno bol vsled težke in nepričakovane izgube nad vse ljubljene sina oziroma brata Antona Brezigar-ja. Posebno se pa še zahvaljuje fantom in dekletom za veličastno spremembo pri pogrebu in še posebej fantom za krasen venec. — Dalje se zahvaljuje prečastitemu gosp. vikarju, g. učitelju in šolski mladini in sploh vsem, ki so sproščili blagopokojnika na zadnji poti in pripomogli, da se je pogreb tako lepo izvršil. Bog blačaj!

POZIV!

Naša kulturna organizacija je oživila. Mnogo izobraževalnih, bralnih, pevskih, telovadnih in drugih društev se je obnovilo na Goriškem in Notranjskem. Po dveh letih mrtvila smo kulturno na novo oživili.

Naš list mora zbrati statistiko vseh društev in organizacij, ki so raztresene širom po naše deželi.

V **interesu društev samih** je, da takoj sporočijo na spodaj omenjeni naslov na prošene podatke.

Pozivljamo predsednike, tajnike naših društev, duhovščino, učitelstvo, vse kulturne delavce po naši deželi, da nam pošljejo točno statistiko kulturnih in gospodarskih društev in zadrug.

Naj se navedejo vsa društva, že obnovljena in še neobnovljena. Pri tem se pa mora označiti, ako društvo deluje ali ne.

Navede naj se tudi, ako ima društvo knjižnico in kakšne knjige, pošlje naj se seznam knjig. Društvo naj izrazi glede knjig svoje želje.

Ravno tako naj se navede, kakšne dnevnike ima društvena čitalnica. Dru-

štvo naj izrazi glede dnevnikov svoje želje.

Sporočiti naj se nam: 1) natančno ime kulturnega, gospodarskega društva ali zadruge 2) Sedež — kraj društva; 3) Število članov, imena predsednikov in glavnih delavcev v društvu.

Prosimo, da nam pošljete te podatke vse občine Goriške in Notranjske. Nobena občina ne sme izostati.

Poročila naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Goriške Straže« v Gorici.

Uredništvo.

Politični pregled.

— **Ogerska.** Dne 4. t. m. so ogrske čete začele izpraznjevati drugi pas Zapadne Ogrske. V Šopronju ostane nekoliko sto orožnikov radi vzdrževanja miru. Ogrski divizijski poveljnik Pavel Hegediles ostane v Šopronju, da bo oskrboval zvezo z medzavezniško komisijo.

— **Reške komedije** bo morda konec. Zanella se je vrnil in je izvoljen za predsednika. V mestu je vse mirno. Sestala se je tudi konstituanta. Zanella je baje v marsičem popustil ital. vladi, zato ima zdaj mir. Rečani bodo že vedeli delati za svojo korist, ki leži bolj v prijateljskih stikih z Jugoslavijo kot z Italijo.

— **Čehoslovaška.** Proračun se je izdatno znižal, tako da se je doseglo pri ravonvesje; primanjkljaj znaša samo 500 milijonov, ki se bodo krili, kakor bodo sklenile politične stranke.

— **Med Brazilijo in Italijo** je podpisana pogodba, ki lajša izseljevanje iz Italije v to državo.

— **18. shod ital. soc. stranke** je začel v ponedeljek v Milanu.

— **Bonomi** se mudi na Tridentinskem. — **Vašingtonska konferenca** je v nevarnosti radi nasprotja, ki je med Ameriko in Japonsko. — Konferenca, same konference, prijateljstva pa vedno manj.

— **Parnik »Rovan«**, ki je vozil iz Glasgova v Dublin, je v megli trčil dvakrat ob druge parnike in se potopil.

— **Pogajanja z Irsko.** Listi pravijo, da se bodo pogajanja med Anglijo in Irsko zategnila čez Božič. Ministri, ki se bodo udeležili teh pogajanj, bodo imeli posvetovanje, na katerem bodo razpravljali o irski politiki vlade in o položaju na Irskem.

— **Bojišče v Mali Aziji** čudno izgleda. Zdaj so zopet tepeni Grki in baje jih Turki hudo pritiskajo. Na Grškem je vladna kriza in toliko, da ne izbruhne revolucija proti Konstantinu. Ali je Venizelos na videzu?

— **Japonski cesar** je bolan in ne more več sam hoditi. Živci so mu popolnoma odpovedali. Vsak hip lahko nastopi smrt.

Domače vesti.

JAVNA PREDAVANJA.

»Klub krščanskih socialistov«, odsek akad. fer. društva »Adrija« priredi danes v sredo 12. septembra svoje tretje javno predavanje, pri »Jelenu« o 20 uri zvečer.

Predava dr. I. Bitežnik: Socializacija zemlje in industrije.

Vabimo vse goriške rojake, da se udeležijo tega predavanja.

Načelstvo.

+ »GORIŠKA STRAŽA« zadnjikrat radi splošne stavke, ki se je bila raztegnila tudi na tiskarne, ki še preteklo sredo niso delale, ni mogla iziti. Naj nam čitatelji milostno oprostijo!

+ **Listnica uredništva.** Iz Šebrelj, Idrije, Križade, Livka, Rihemberka, Kozane in drugod naj oprostijo, ker ni bilo mogoče priobčiti: nagromadilo se je preveč gradiva. Drugič!

+ **Iz Cerkna.** V nedeljo, 16. oktobra se vrši ustanovni občni zbor Kmetško

Delavske Zveze za cerkljanski okraj. Na ustanovnem občnem zboru K. D. Zveze govori dr. J. Bitežnik iz Gorice. Kmetje in delavci udeležite se zbora v obilnem številu.

+ **Smrtna kosa.** Umril je 8. t. m. po dolgi in mučni bolezni g. Jug Ivan, učitelj v Podpeči (Istra.) Pokojnik je bil rojen v Gorici. Služboval je nekaj let na Goriškem; preselil se nato v Istro, kjer je bil do zadnjega časa. Nakopal si je bolezen pri vojakihi, ki ga je tudi spravila v prezdognji grob.

+ **Prepovedano orožje.** Izšel je poseben odlok, po katerem so stroge določbe za udušitev protizakonitega posedovanja in nošnje orožja. — Upamo, da bo kaj pomagalo.

+ **Osebna vest.** Veleč. gosp. Anton Berlot, župnik-dekan v Kanalu je bil te dni imenovan za stolnega kanonika v Gorici. Novemu monsignoru ključemo: Na mnoga leta!

+ **Poroka.** Dne 2. t. m. se je poročila v Gorici, g.dčna Zorka Kofol iz dobroznane družine Kofolove v Čepovanu z g. dr. Avreljem Nardelli iz Mostarja. Novoporočencema želimo obilo sreče!

+ **Smtna nesreča.** Okrajni sodnik v Komnu g. Filip Černé je šel pretečeno nedeljo z večjo družbo na lov. Po nesreči mu je padla puška na tla, ki se je sprožila in ga smrtno zadela. Pokopan je v Tomaju.

+ **Bonova afera.** Znana je bila afera Giovanna Bona. Dejali so, da je izkopal mrliče, razvpili ga za Slovenca in trdili, da smo vsi taki. Zato so požgali Narodni dom pri Sv. Ivanu, dalje Dom v Rojanu. »Edinost« je dokazala, da je Bon Italijan, evo že smo imeli tu viteze, ki so iskali zaščitenja na čudne načine brez argumentov. Danes pravijo, da je afera likvidirana. Bon je Italijan, to morajo priznati vsi in je navaden zločinec, ki ga ne moremo naprtili na vest celega naroda, če nismo skrajno hudobni. To smo že spočetka trdili tudi mi. Ljudi, ki so s pisavo hujskali radi naglih in napačnih informacij in ki so požigali, pa je lahko sram, če le imajo kaj časti v sebi.

+ **Lep slučaj.** Neka učiteljica je zahtevala pri Sv. Luciji na postaji vozni listek v slovenskem jeziku do Gorice. Pobič, ki je pri blagajni in ki se odlikuje po svoji počasnosti in nezrelosti za tako mesto, ji je vrnil denar in ji ni hotel dati listka, dobila ga je šele od drugega uradnika, ki ji je povedal, da ne dobi listka nihče, ki ga ne zahteva v italijanščini. — Mi se s smrkavci ne bomo prepirali. Naše ljudstvo pa naj si zapomni to-le: Kadar pride kdo k tebi kaj iskat, tedaj ga uči slovenščine ti, če ne ga pa naženi v »Gorizio«, kjer trgovci pridno govoré slovenski, kadar jim gre za dobiček. Ravnateljstvo pa samo obljubuje, da bo naredilo red, reda pa na naših postajah ni in ni, da ne omenjamo peklenskega smradu in nesnage po postajnih prostorih in vozovih. Tu čistite, gospodje, »Gorico« pa pustite v miru!

+ »Odbor za prireditev božičnice v Gorici« naznanja, da priredi tudi letos božičnico, pri kateri se bo obdarila potrebna šolska mladina v našem mestu.

Ker je število potrebne mladine veliko, nabrati bo treba precej denarja in blaga, da se odpomore vsaj največji revščini.

Že lanska prireditev, ki je bila prva po dolgih letih, se je dobro obnesla, čeravno se je z nabiranjem precej pozno začelo. Letos pa moramo goriški Slovenci v mestu in po deželi pokazati, da nam je skrb za našo revno mladino velika in prva in da hočemo prekositi vse take dosežanje prireditve. Zato trka odbor na srca vseh naših zavednih Slovencev, da prispevajo po močeh k tej blagi prireditvi. Vsak še tako majhen prispevek bodisi v denarju

ali blagu (blago za obleke, šolske potrebščine itd.) nam je dobrodošel.

Pošiljatve je nasloviti na »tajništvo odbora za prireditev božičnice« v Gorici, Via Morelli 36¹ nadstr. ali pa na upravo »Goriške Straže« s pripombo »za božičnico«. Posebej pa bodemo v kratkem razposlali po mestu in deželi tudi nabiralne pole za prispevke. Omenjamo, da bodemo imena darovalcev objavili v časopisju. — Prispevajmo torej pridno z darovi za letošnjo božičnico, kajti s tem ne izpolnimo samo dobrosrčnega namena, ampak pripomoremo tudi, da ohranimo našo šolsko mladino slovenski materi! »Odbor za prireditev božičnice«.

+ **Naznanilo.** Prihodnja seja širšega odbora za prireditev božičnice se vrši v torek, dne 15. t. m. točno ob 6. uri zvečer v prostorih »Goriške ljudske posojilnice«. Navzočnost vseh članov širšega odbora je nujno potrebna!

+ **Najdeno truplo** oz. ostanki trupla na Stržiškarski planini. K tema dvema poročiloma iz Grahovega in Bukovega še to-le: Neki ostanki so najdeni in sicer onostran meje. Nahajajo se noge v čevljih, lasje z glavnikom, nahrbtnik s tobakom in pratikami, drugo so odnesle najbrže živali. Ker drugih pogrešancev ni bilo znanih, je padel sum, da je to tista oseba, ki se je res izgubila in se do zdaj še ni našla.

+ **Oklic.** — V nedeljo dopoludne ob 9 uri med službo božjo je zadela prebivalce vasi Zagon župnije Hrenovice pri Postojni velika nesreča. Najbrže je zapalila zlobnat roka jednemu posestniku poslopje. Ob toliki suši in pomanjkanju vode se peterim požarnim brambam ni posrečilo omejiti grozno nevarnost. Ker je tudi veter pihal naravnost proti vasi, je bilo v hipu v plamenu petnajsterim gospodarjem vse: hiše, slednji, šupe, kašče z vsemi pridelki. Zavarovalnica je nezatna v primeri z ogromno škodo, ki znaša gotovo okrog dveh milijonov lir.

+ **Otvoritev Skodnikovega zavoda v Tolminu.** Ker se otvorijo 1. oktobra tukajšnje učiteljske, morajo biti vsi gojenci Skodnikovega zavoda na mestu dne 30. t. m.

+ **Poslanec Šček** je poslal prvemu ministru Ivanoe Bonomiju z ozirom-nato, da v Trstu sodniki oproščajo osebe, ki se z orožjem okrog klatijo: »Ekscelenca, Vi pošljete stroge odredbe prefektom, v Trstu pa oblastva oproščajo zasebnike, ki protipravno posedujejo orožje. Osrednja oblast naj posreduje.«

+ **Kmetovalci pozor!** Tisti kateri niso še prepisali premičnine za vojno odškodnino v italijanski jezik, naj se obrnejo do avtoriziranca vojnih odškodnin v ul. Monache št. 2 II. nadstr.

+ **Avtomobilna družba v Gorici,** naznanja slav. občinstvu da bo od 12. t. m. odhod avtom. iz Gorice v Vipavo ob 16.30, mesto ob 17.— in iz Červinjana v Gorico ob 6.45 mesto ob 7.— Za Sežanski semenj dne 12. t. m. bo odhod iz Gorice ob 6. uri in iz Sežane ob 16. .

+ **I. legitimacija vpokojenecv.** Železniško ravnateljstvo je pozvalo vse upokojene Južne železnice in vse one, ki posedujejo železničarske legitimacije za cenejšo vožnjo, da dajo legitimacije vidirati za leto 1922. Nenadoma pa je prišel odlok iz Rima, v katerem ministrstvo zaustavlja nadaljne vidiranje, češ, da se z letošnjo letom ukinejo pogodnosti upokojenecv. Nad tisoč našincev je prizadetih. Zato je poslanec Šček poslal 6. oktobra železniškemu ministru Micheliju v Rim ekspresno pismo sledeče vsebine: »Ekscelenca! Čujem, da namerava ministrstvo ukiniti upokojenecem bivše Južne železnice pravico do železničarske izkaznice za cenejšo vožnjo. Proti temu najodločnejše protestiram in zahtevam v imenu prizadetih železničar-

JESENSKA SEZIJA

Konfekcijski Dom

Corso Verdi št. 38

Najbolj asortirani, najcenejši, najboljznani v deželi.

Edina, največja zaloga nabave za eleganti svet.

Prvovrstna krojačnica.

JESENSKA SEZIJA

Pletenina

Kožuhovina

Mode

Perilio

jev, da se takoj vidirajo legitimacije za leto 1922. Železničarji so si pridobili svoje pravice po dolgoletnem in trudapolnem službovanju in se že itak nahajajo v obupnih gromotnih razmerah ter bi jih izvršitev nameravane sklepa le bolj udarilo.

+ S Krasa in Ipavca dne 9. septembra 1921. je bil v Gorici menda živinski semenj, ta dan ženeta dva človeka več goveje živine skupaj iz Gorice na Kras, pri Št. Petru se pridruži v mešanju drugih gonilcev tuja krava, kakih 6 let stara, visoka m 1.50, malo rujavkaste dlake, navzgor zaviti rogovi v vrednosti do 2000 L.

Ker se do danes po prizadevanju lastnik te krave in našel ni, da se mu skrb za nadaljnje iskanje olajša, naj se mu pove, da se krava nahaja v Malemdolu h. št. 19, pri Komnu.

+ Vsem čebelarjem vipavskega sodnega okraja se naznanja, da pravila Slovenske čebelarke zadruga so potrjena ter sprejema člane. Zglasiti se je pri zaupnikih, ki dajo potrebna pojasnila. Za vipavski sodni okraj je gosp. Božič, posestnik in čebelar Dolga poljana, p. Vipava.

+ Izpiti zrelosti (obenem tudi ponavljalni in naknadni) na državni višji realki in gimnaziji v Idriji začnejo v sredo, dne 19. t. m. ob 8. uri predpoldne. — Kandidati naj se zglasijo dan prej, 18. t. m. od 14-16 pri ravnateljstvu.

+ Shodi. Kmeske in delavske zveze imajo načrtane shode v Sežani, v Komnu, v Nabrežini, v Gabrovici in Tomaju.

Vojni oškodovanci!

Še do konca meseca je čas, da vložite prošnje. Če nimate dokumentov, vložite prošnje vseeno, dokumente priložite pozneje!

Ne pozabite, potem bo za vselej prepozno!

Važno!

Važno!

Društveno gibanje.

Sv. Lucija. Dne 16. t. m. takoj po blagoslovu se bo vršilo v ljudski šoli pri Sv. Luciji predavanje o uzimovanju čebel in o čebelarji zadrugi. — Čebelarji, udeležite se predavanja, v velikem številu! — Predsednik.

d. Gradišče nad Prvačino. Tukajšnji mladeniči priredijo dne 16. t. m. svoj prvi javni telovadni nastop po vojni. Torej prosimo bratska, kakor tudi druga društva, da pridejo na ta dan.

d. »Bralno in pevsko društvo« na Št. Viški gori priredi v nedeljo, dne 16. oktobra t. l. veselico; razven več pevskih točk se bo igralo Krekovo igro »Tri sestre« in Štokovo burko »Mutast muzikant«. Nato sledi šaljivo srečkanje, prosta zabava itd. Veselica se bo vršila v prostorih g. Pirih Antona z začetkom ob 3. uri popoldne. — Ljubitelji lepe zabave, udeležite se v obilnem številu te veselice!

d. Akad. fer. društvo »Adrija«. Čitalnica je med šolskim letom odprta vsak delavnik samo od 7-8 zvečer. Na razpolago je več slovenskih in laških časopisov in revij. Knjižnica je z 10. t. m. počrtni do preklica odprta v ponedeljkih in četrtrkih od 7-8 zvečer. — Predsednik.

d. Kršč. soc. izobraževalno društvo v Rihemberku se vsem cenjenim društvom, ki so sodelovala pri prireditvi v nedeljo, dne 25. septembra, najlepše zahvaljuje.

Slovenska čitalnica v Solkanu. V nedeljo, dne 16. t. m. gostovanje goriškega dramatičnega krožka G. S. O. z igro »Veriga« v dvorani g. M. Mozetič. Začetek ob 4. uri pop.

d. Miren. Naše »Slov. izobraževalno društvo« se živahno giblje. Telovadni, pevski in tamburaški odsek pridno delajo in vežbajo svoje številne člane. Prihodnje t. m. dne 16. t. m. prične z delovanjem že odsek za predavanja, ki priredi tekom zimskih mesecev daljšo vrsto javnih predavanj. Prvo predavanje bo imel v nedeljo po večernicah g. nadučitelj Urbančič. Vabimo vse člane in tudi druge Mirence: pridite polnoštevilno!

d. Dramatični krožek G. S. O. uprizori v nedeljo, dne 16. t. m. v Solkanu pri Gorici S. Finžgarjevo ljudsko zgodbo, **Verigo**. Ta igra je nalašč ustvarjena za podeželske odre in nam kaže, kako žene jeza in sovraštvo človeka v propast, mu uniči družinsko srečo, zapravlja premoženje ter ga končno tudi duševno ugonobi, da išče in išče pravico, kjer je ni, ne vidi pa sprave in rešitve v prijateljstvu in miru, dokler ga kak grozen čin ne prebudi, da zopet trezno misli. Tedaj hoče rešiti, kar se še da, pa je navadno že prepozno! — Ker so isti igralci z Verigo že v Prvačini nad vse pričakovanje velik uspeh, pričakujemo, da jo to pot v Solkanu uprizore tem popolnejše in umetniško izdelano. Predstava prične točno ob 17. uri v dvorani poda Mozetiča. Goričani in okoličani, hitite v nedeljo v Solkan!

Poziv radi volitev.

Pozivljamo vse naše ljudi, ki niso bili pri zadnjih volitvah vpisani v volilnem imeniku ter niso iz kateregakoli vzroka reklamirali ali so jim bile reklamacije za vpis odbite, da si čimprej priskrbijo naslednje listine:

1. Domovnico (v kateri je razvidno, da so pristojni v anektiranem ozemlju že pred letom 1915.)

2. Krstni list.

3. Izvestje, iz katerega je razvidno, koliko časa že bivajo v občini.

Domovnico dobi vsak od onega občinskega urada, kjer ima domovinsko pravico.

Krstni list dobi od župnega urada, kjer je bil dotični rojen.

Izvestje o bivanju, na občinskem uradu.

Opozarjamo zlasti goriške Slovence, kakor tudi one drugih narodno-mešanih občinah, da si priskrbijo omenjene listine.

Potrudite se vsi, da boste vpisani v volilnem imeniku, ker se bližajo občinske volitve, ki so za primorske Slovence največje važnosti.

V mesecu decembru morajo vsa županstva izložiti občinarjem volilni imenik v pogled skozi 8 dni, zato opozarjamo vse, da se osebno prepričajo, ako so vpisani ali ne. Ako niso vpisani, naj poskrbijo za to, da se vpišejo.

Dobrodelnost.

Prežalostne razmere, ki jih je ustvarila nesrečna vojska, zahtevajo, da organiziramo dobrodelnost po celi naši deželi. V ta namen potrebujemo društva, katero naj vse naše delovanje vodi. Ker pa imamo že ustanovljeno priznано društvo »Slovensko sirotišče« v Gorici, ki ima isti namen kakor drugod društvo Dobrodelnost, bi pač kazalo, da bi to društvo sprejeli kot deželno društvo za dobrodelnost in da bi skušali vzbuditi zanje živo zanimanje po sveh občinah Julijske pokrajine. Ako bo potrebno premeniti ime, se bo to lahko zgodilo na prihodnjem občnem zboru.

Z dobrodelnostjo naj bi takoj začeli, ker je potreba po vojski postala nujna in ker narašča draginja čedalje bolj. Ta dobrodelnost naj bi se kazala v tem, da skrbimo pred vsem za male otroke, pa tudi za odrasle, ki so brez zaslužka in brez sredstev. Skrb in delovanje naše naj se kaže v nabiranju prostovoljnih doneskov v denarju in blaga.

Somišljenike prosimo, naj ne čakao našega navodila ali poziva, ampak naj nam iz lastnega nagiba priskočijo na pomoč, katere naš skromni začetek v Gorici nujno potrebuje.

Zavod Slovenskega sirotišča v Gorici, Via Ponte Isonzo 32 je v resnici le skromen začetek našega velikega delokroga, ki smo si ga postavili z dobrodelnostjo.

Podpisano vodstvo prosi, naj bi vsi, ki bodo slišali ta naš glas, začeli takoj z nami sodelovati in nam pomagati, da dosežemo veliki smoter.

Vsak še tako majhen dar se sprejme s hvaležnostjo in se porabi pred vsem za vzdrževanje že obstoječega zavoda, a tudi za druge dobrodelne namene v mestu in na deželi, kakor smo to delali po skromnih močeh tudi že do sedaj.

Vodstvo »Slovenskega sirotišča« v Gorici.

Prosveta.

»Goriška Matica«. — Knjige »Goriške Matice« se nahajajo v tisku. Upamo, da do konca novembra bodo dotiskane in zvezane, nakar se razpošljejo najprej o nim gg. poverjenikom, ki dopošljejo naročnino naprej, nakar pridejo na vrsto oni, ki naročnino še niso doposlali. Knjig se natisne 25.000, t. j. 25.000 Koledarjev, 25.000 zabavne knjižice in 25.000 Legend, vsega skupaj torej 75.000 knjig. Poverjeniki, ki so se dosedaj vglasili s številom naročnikov dokazujejo, da bo cela naklada oddana še predno se začno knjige razpo-

šiljati. — Cena vsem trem knjigam je 5 lir, je tako nizka, da jo zmore tudi najrevnejša družina. Danes stane skoraj vsaka malovredna knjiga 3-4 lire. Tukaj pa preskrbi »Goriška Matica« tri krasne po svoji vsebini narodno in versko-moralne in poleg tega še ilustrirane knjige za samih 5 lir. Vsebina knjig je namenjena našemu poštenemu slovenskemu ljudstvu v Italiji. — Vsak slovenska družina se torej mora naročiti na knjige »Goriške Matice«. — Kot posebnost naj omenimo, da so se oglašili tudi ameriški Slovenci z lepim številom naročnikov in da so tudi že poslali naročnino v ameriških dolarjih. — Čas za proglasitev števila naročnikov je do 31. oktobra t. l. Pod tem roku se bodo naročila sprejemala le, če bodo knjige še na razpolago.

Goriška Matica v Gorici.

Razne vesti.

* **Nenavadni slučaj telepatije.** V Podgorici v Črni gori so našli mrtvo Milico Radivojev 21-letno hčerko-edinko črnogorskega kmeta. Ker se ni opazilo nikakih znakov nasilja, smatrali so njeno smrt za samomor in vsa stvar se je pozabila. Dekle pa je imela ljubega v Ameriki, po imenu Mijo Kosovič. Na dan nesreče je bil mladi mož s tovariši v gostilni v Morning Streetu. Naenkrat je zaspal. Po četrtnem spanju pa je skočil po koncu in zakričal: »Morilec!« Vprašali so, je-li kaj groznega sanjal! Odgovor le besedica: »Milica«. Ko so pa tovariši šli vanj, jim je povedal svoje sanje. Videl je namreč v sanjah, kako je pastir soseda hotel poljubiti Milico, ki se pa ni pustila in jo potem vrgel v vodnjak. Sedaj se je vr-

nil Mijo iz Amerike in zvedel resnico, seveda je takoj zatožil umoru in bil obdržan v zaporu.

Darovi.

d. Za nesrečne žrtve v Istri. Pri veselici v Št. Petru pri Gorici nabrali 560 L., v občini Gor. Trebuša nabrali 380 L., Mladina na Ajševici nabrala po veselici, dne 25. sept. 88 L., skupaj 1028 L 15 st. s prejšnjim skupaj 38.404 L 15 st., 1 dolar, 8 din., 1 sreb. krona. Hvala!

d. Za Slovensko sirotišče v Gorici. Slavno županstvo Dornberg letni prispevek 50 L., županstvo v Koprivi 30 L. Volilo blagopok. Jere Štravs iz Cerkna 300 L., volilo blagopok. g. Simona Kos-a 300 L., volilo mons. Josipa Pavletiča 240 L. P. n. g. Amalija Pahor 100 L. — Bog obilo poplačaj!

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je naš edini sin

PEPI

po dolgi in mučni bolezni v 17. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti na domače pokopališče v Sovodnjah, dne 13. oktobra 1921 ob 4. uri pop.

SOVODNJE, 11. oktobra 1921.

Josip Cearo,

oče.

Fani.

mati.

Fanica, Mimi, Jožica in Jelica,

sestre.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trnovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzovajni naslov:

Ljubljanska banka.

Delniška glavica
SHS kron

50 MILIJONOV.

CENTRALA:

LJUBLJANA.

Rezerva SHS
kron

45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂—12 in od 3—5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

ZAHVALA.

Podpisani se najsrčneje zahvaljujejo za počastitev spomina njih drage mamice in soproge

GIZELE LEBAN, roj. MARCOLA

iz Podbele št. 55,

posebno pa za obilno udeležbo pri pogrebu. Zahvaljujemo se vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, vsem darovalcem vencev in ostalim mnogobrojnim pogrebem.

Vsem skupaj, Bog plati!

V PODBELI, dne 5. oktobra 1921.

Matevž Leban,

soprog.

Valerija, Dragotin, Albin,

otroci.

Štrukelj Josip

priporoča slavnemu občinstvu iz Gorice in okolice svojo stavbeno **ključavničarsko delavnico**. Izdejujem vsa v to stroko spadajoča dela najsolidnejše in po najnižjih cenah.

Gorica

Piazza Cristo št. 1.

Najnižje cene.

Najnižje cene.

